

Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-10-23

Ärende
TN 2018-1298

Handläggare
Jens Plambeck
08-686 1651
jens.plambeck@sll.se

Trafiknämnden
2018-12-04, punkt 9

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Överenskommelse avseende behörighet för Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet att fatta beslut om allmän trafikplikt gällande busstrafik i Stockholms län

Ärendebeskrivning

Trafiknämnden föreslås godkänna överenskommelse avseende behörighet för Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet (RKTM Sörmland) att fatta beslut om allmän trafikplikt gällande busstrafik i Stockholms län enligt vad som följer av ärendet.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande 2018-10-23 samt nedanstående underlag;

Bilaga: Överenskommelse avseende behörighet för Kommunalförbundet Sörmlands kollektivtrafikmyndighet att fatta beslut om allmän trafikplikt gällande busstrafik i Stockholms län.

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

att godkänna överenskommelse avseende behörighet för RKTM Sörmland att fatta beslut om allmän trafikplikt gällande busstrafik i Stockholms län enligt bilaga.

Förslag och motivering

Bakgrund

RKTM Sörmland arbetar med en upphandling av busstrafik för att ersätta det befintliga trafikavtalet för busstrafik i Östra Sörmland som upphör år 2021. Idag finns inget trafiksamverkansavtal mellan trafiknämnden och RKTM Sörmland för den länsöverskridande busstrafiken på sträckorna *Mariefred – Hedlandet – Nygård* respektive *Strängnäs – Läggesta – Södertälje* då RKTM Sörmland ensamt finansierar trafiken.

Den nya lagen (2010:1065) om kollektivtrafik, ("Kollektivtrafiklagen") som trädde i kraft den 1 januari 2012 kräver numera en överenskommelse mellan de båda regionala kollektivtrafikmyndigheterna med den innebörden att RKTM Sörmland har behörighet att fatta beslut om allmän trafikplikt inom myndigheternas gemensamma område enligt 3 kap. 1 § Kollektivtrafiklagen.

Överenskommelsen blir giltig under förutsättning av att den undertecknas av företrädare för respektive part och godkänns av behörigt organ. Överenskommelsens uppsägningstid är tre månader.

Överväganden och motivering

Sträckan *Mariefred – Hedlandet – Nygård* har betydelse för skolresorna inom Strängnäs kommun. Trafiken på sträckan innebär även resmöjligheter för övriga boende på landsbygden att genomföra resor för att nå ett utbud av offentlig och kommersiell service i tätorterna. Sträckan *Strängnäs – Läggesta – Södertälje* har stor betydelse för arbetspendlingen. Strängnäs kommun ligger i Södermanlands län, men tillhör Stockholms arbetsmarknadsregion.

Den ovanstående busstrafiken över länsgränsen är regional kollektivtrafik i den mening som avses i kollektivtrafiklagen.

Busstrafiken kommer att bedrivas i RKTM Sörmlands regi. Trafiknämndens ansvar inbegriper att verka för att den busstrafik som omfattas av överenskommelsen dels får tillgång till hållplatser och terminaler i de berörda trafikområdena, dels får tillgång till tillhörande skyltning och information/trafikupplysning. Trafiknämnden och RKTM Sörmland har sedan ett antal år träffat andra överenskommelser gällande länsgränsöverskridande trafik utöver den nu aktuella överenskommelsen.

Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-10-23

Ärende
TN 2018-1298

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet om överenskommelsen för inte med sig ekonomiska konsekvenser i sig. RKTМ Sörmland bär samtliga kostnader för produktion av busstrafiken i överenskommelsen. Intäkter från nämnd busstrafik tillfaller även RKTМ Sörmland.

Riskbedömning

Inga särskilda risker bedöms föreligga. Enligt Kollektivtrafiklagen får en regional kollektivtrafikmyndighet efter överenskommelse med en eller flera andra sådana myndigheter fatta beslut om allmän trafikplikt inom myndigheternas gemensamma område. Ett sådant beslut får endast avse regional kollektivtrafik vilket aktualiseras för den i ärendet aktuella trafiken.

Konsekvenser för miljön

Inga konsekvenser har identifieras.

Sociala konsekvenser

Inga konsekvenser har identifieras mer än att det är positivt att befintlig trafik vidmakthålls för att fortsatt underlätta vardagsresandet för boende i Sörmland.

Caroline Ottosson
Förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk utveckling

Överenskommelse avseende behörighet för Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet att fatta beslut om allmän trafikplikt gällande busstrafik i Stockholms län

Denna överenskommelse avseende behörigheten för Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet att fatta beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Stockholms län har denna dag träffats mellan

1. Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet
2. Stockholms läns landsting,

i egenskap av att vara regionala kollektivtrafikmyndigheter inom Södermanlands län respektive Stockholms län. Myndigheterna återges nedan var för sig "**Part**" och gemensamt "**Parterna**".

Stockholms läns landsting företräds av trafiknämnden inom Stockholms läns landsting (nedan "**RKTM Stockholm**" eller "**Trafikförvaltningen**").

Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet kallas nedan "**RKTM Sörmland**".

1. Bakgrund

Sträckan Mariefred – Hedlandet – Nygård har betydelse för skolresorna inom Strängnäs kommun till och från skolorna i Mariefred och Strängnäs. Trafiken på sträckan innebär även resmöjligheter för övriga boende på landsbygden att genomföra resor för att nå ett utbud av offentlig och kommersiell service i tätorterna. Den främsta anledningen till att linjen trafikeras över länsgränsen fram till Nygård i Stockholms län är att bussen behöver köra in i Stockholms län för att så nära som möjligt nå vissa boende i Strängnäs kommun som bor nära länsgränsen. Ytterligare ett skäl är att det saknas en fullgod alternativ vändmöjlighet på annan plats än där bussen idag vänder.

Sträckan Strängnäs – Läggesta – Södertälje har mycket stor betydelse för arbetspendlingen. Strängnäs kommun, med cirka 35 000 invånare, ligger i Södermanlands län, men tillhör Stockholms arbetsmarknadsregion. Drygt 5 000 av invånarna i Strängnäs har sin arbetsplats i Stockholms län, varav 2 200 har sin arbetsplats i Södertälje kommun och cirka 2 900 har sin arbetsplats i Stockholms kommun. Arbetspendlingen in till Strängnäs från Stockholms län är mer begränsad och omfattar knappt 700 personer, men trenden är att pendlingen ökar.

- 1.1. Parterna har länge haft ett samarbete gällande busstrafik på sträckorna Mariefred – Hedlandet – Nygård respektive Strängnäs – Läggesta – Södertälje, som ingår i RKTM Sörmlands avtalsområde Östra Sörmland (Strängnäs). Något trafiksamverkansavtal mellan Parterna för busstrafiken på sträckorna finns inte då RKTM Sörmland ensamt finansierar trafiken (se avsnitt 5.1 och 5.2).

Sträckan Mariefred – Hedlandet – Nygård trafikeras för närvarande av linje 642 och sträckan Strängnäs – Läggesta – Södertälje trafikeras för närvarande av linje 841.

Linjesträckning, trafikbokslut 2017, resandestatistik och nuvarande tidtabell för ovan angivna sträckor framgår av bilagorna 1-4.

- 1.2. RKTM Sörmland arbetar med en upphandling av busstrafik för att ersätta det befintliga trafikavtalet för busstrafik i Östra Sörmland som upphör 2021.
- 1.3. Den i ovanstående punkt 1.2 beskrivna busstrafiken bedrivs inom både Södermanlands och Stockholms län varför det, sedan lagen (2010:1065) om kollektivtrafik trädde i kraft den 1 januari 2012 (nedan "Kollektivtrafiklagen"), behövs en överenskommelse mellan de båda regionala kollektivtrafikmyndigheterna med den innebörden att RKTM Sörmland har behörighet att fatta beslut om allmän trafikplikt inom myndigheternas gemensamma område enligt 3 kap. 1 § Kollektivtrafiklagen.

2. Allmän trafikplikt

Enligt Kollektivtrafiklagen får en regional kollektivtrafikmyndighet, efter överenskommelse med en eller flera andra sådana myndigheter, fatta beslut om allmän trafikplikt inom myndigheternas gemensamma område. Ett sådant beslut får endast avse regional kollektivtrafik.

3. Överväganden

- 3.1. Bedömningen av den aktuella busstrafiken över länsgränsen på sträckan Mariefred – Hedlandet – Nygård är att den framför allt har betydelse för skolresorna inom Strängnäs kommun och men att den även innebär resmöjligheter för övriga boende på landsbygden att genomföra resor för att nå ett utbud av offentlig och kommersiell service i tätorterna. Trafikutbudet tillgodoser i huvudsak resenärernas behov av studiependling eller annat vardagsresande. Busstrafiken är således att bedöma som regional kollektivtrafik i den mening som avses i kollektivtrafiklagen.
- 3.2. Bedömningen av den aktuella busstrafiken över länsgränsen på sträckan Strängnäs – Läggesta – Södertälje är att trafikutbudet i huvudsak tillgodoser resenärernas behov av studiependling eller annat vardagsresande. Busstrafiken utgör här ett komplement till tågtrafiken genom att erbjuda attraktiva bytesfria resor till destinationer i Södertälje (främst arbetsplatser och lärosäten) dit den regionala tågtrafiken i kombination med lokala anslutningsbussar av restidsskäl inte är fullt ut konkurrenskraftig. Busstrafiken är således att bedöma som regional kollektivtrafik i den mening som avses i kollektivtrafiklagen.
- 3.3. Mot ovanstående bakgrund ingår Parterna denna överenskommelse avseende behörigheten att besluta om allmän trafikplikt för busstrafik mellan Strängnäs kommun i Södermanlands län och Södertälje kommun i Stockholms län.

4. Överenskommelse och grundläggande ansvarsfördelning mellan Parterna

- 4.1. Parterna överenskommer härmed om att RKTM Sörmland har behörighet att fatta beslut om allmän trafikplikt för busstrafik i Stockholms län på de sträckor som specificerats ovan under punkten 1.2. Busstrafiken kommer att bedrivas i RKTM Sörmlands regi.

- 4.2. RKTМ Sörmlands ansvar inbegriper säkerställandet av planering av busstrafik, ombesörjandet och vidmakthållandet av samtliga tillstånd, ansökningar, trafikeringsavtal, upphandlingar samt att i övrigt tillse att de åtgärder som krävs enligt gällande lagstiftning för att säkerställa trafikdriften av aktuell busstrafik vidtas.
- 4.3. Trafikförvaltningens ansvar inbegriper att verka för att den busstrafik som omfattas av överenskommelsen dels får tillgång till hållplatser och terminaler i de berörda trafikområdena, dels får tillgång till tillhörande skyltning och information.

5. Övergripande finansieringsprinciper

- 5.1. För sträckan Mariefred – Hedlandet ska RKTМ Sörmland bära samtliga kostnader för produktion av busstrafiken. Samtliga intäkter från busstrafiken ska tillfalla RKTМ Sörmland.
- 5.2. För sträckan Strängnäs – Läggesta – Södertälje ska RKTМ Sörmland bära samtliga kostnader för produktion av busstrafiken. Samtliga intäkter från busstrafiken ska tillfalla RKTМ Sörmland.

6. Överenskommelsens giltighet, villkorad giltighet, uppsägning, ändringar och tillägg samt tvist

- 6.1. Denna överenskommelse blir giltig under förutsättning av att den undertecknas av företrädare för respektive Part och sedermera godkänns av behörigt organ (för RKTМ Sörmland, dess direktion och för RKTМ Stockholm, trafiknämnden inom Stockholms läns landsting).
- 6.2. Denna överenskommelse ska gälla från dagen för godkännande och tills vidare.
- 6.3. Överenskommelsen får sägas upp med iakttagande av en uppsägningstid om tre (3) månader.
- 6.4. Samtliga ändringar, förtydliganden och tillägg till överenskommelsen ska ske skriftligen samt undertecknas och godkännas i enlighet med vad som framgår av punkten 6.1.
- 6.5. Tvist angående tillämpning och tolkning av denna överenskommelse och därmed sammanhängande rättsförhållanden ska i första hand avgöras genom förhandling Parterna emellan. Om inte uppgörelse nås mellan Parterna vid dessa förhandlingar ska tvist avgöras av allmän domstol med Stockholms tingsrätt som första instans, och med tillämpning av svensk lag med undantag för dess lagvalsregler.

Överenskommelsen har upprättats i två (2) exemplar, av vilka RKTM Stockholm och RKTM Sörmland tagit var sitt.

Nyköping den _____ 2018

Stockholm den _____ 2018

Monica Johansson
Ordförande
RKTM Sörmland

Caroline Ottosson
Förvaltningschef
Trafikförvaltningen

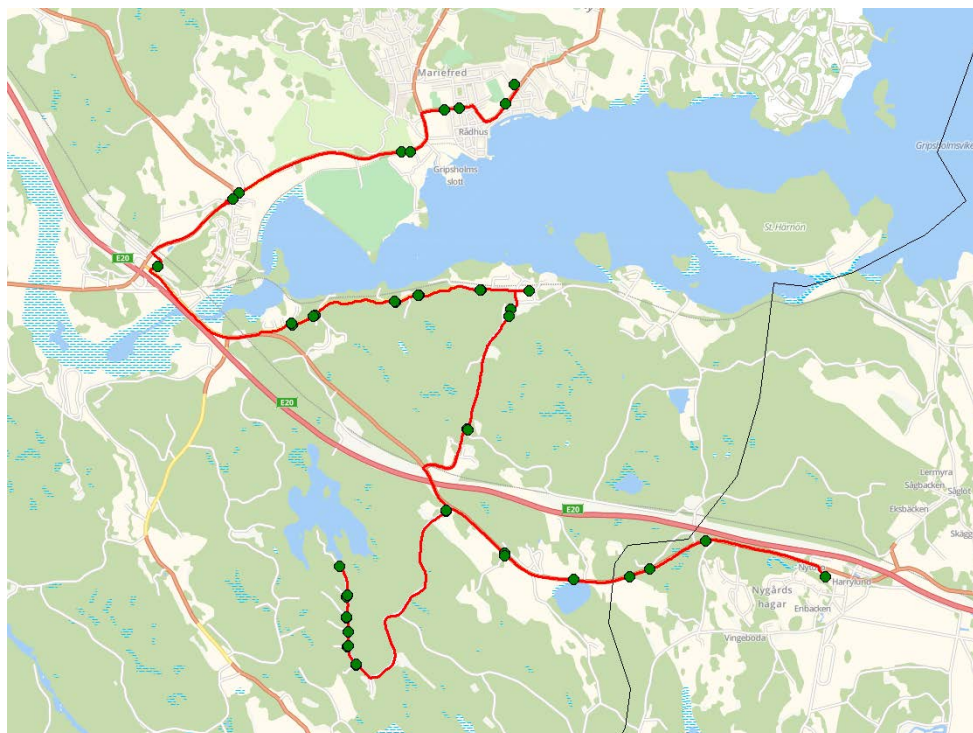
Bilaga 1. Linjekartor 2018

Bilaga 2. Trafikbokslut 2017

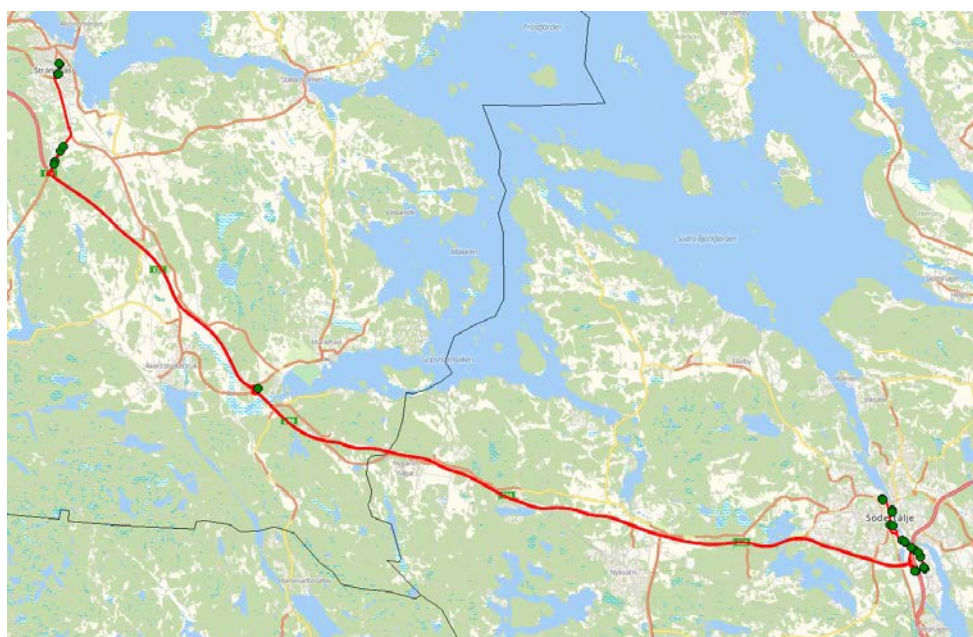
Bilaga 3. Resandestatistik 2017

Bilaga 4. Nuvarande tidtabeller

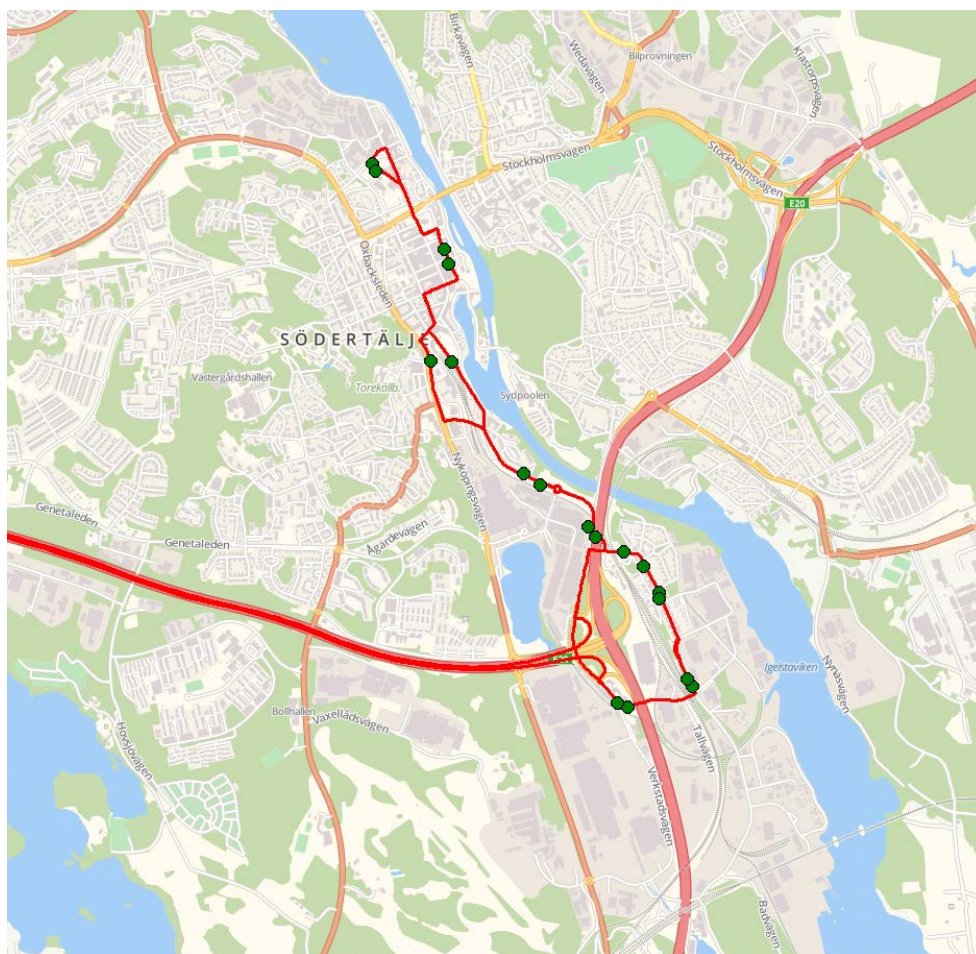
Bilaga 1. Linjekartor 2018

Figur 1. Linjekarta över linje 642 (Mariefred – Hedlandet – Nygård)

Figur 2. Linjekarta över linje 841 (Strängnäs – Läggesta – Södertälje)

Figur 3. Mer detaljerad sträckning inom Södertälje för linje 841 (Strängnäs – Läggesta – Södertälje)

Bilaga 2. Trafikbokslut 2017

I Sörmlands kollektivtrafikmyndighets trafikbokslut för 2016 redovisas varje linje, dess uppdrag, resande, intäkter, kostnader och kostnadstäckning. Här redovisas linjerna 642 och 841.

Hösten 2016 lanserades den nya Sörmlandstaxan och samtidigt ett nytt tekniskt system. Installationen och implementeringen av det nya tekniska systemet medförde ett visst databortfall under främst månaderna september och oktober. All statistik kring biljetter och ekonomi redovisas därför för perioden januari-juni 2016. En schablonuppräkning på linje- och produktnivå hade medfört allt för stora osäkerheter.

Tabell 1. Trafikbokslut för linje 642 (Mariefred – Hedlandet)

Trafikbokslut		Sörmlands län				
Linjebeskrivning						
Allmän beskrivning och syfte						
Linjenummer	642	Typ	Lokal landsbygd			
Linjesträckning	Hedlandet-Mariefred					
Linjebeskrivning	Lokal landsbygdslinje med mycket begränsat utbud. Linjen körs endast skoldagar.					
Styrande parametrar	Skoltider i Mariefred					
Finansiär	Strängnäs kommun					
Entreprenör	Bergkvarabuss					
Linjedata						
Antal turer/vintervecka	M-F	L	S	Linjens längd i km (typvärde)	25,6	
	4	0	0	Produktion km/år	18 225	
					Produktion tim/år	531
					Fordon	1
Statistik	2017	jan-juni 2016		2015	2014	
Antal resor (totalt)	6 170	3 506		7 006	8 526	
därav allmänheten	1 948	1 426		2 399	2 782	
Punktlighet	48%					
Ekonomi	2017	jan-juni 2016		2015	2014	
Kostnad per år (exkl moms)	930 989 kr	457 339 kr		857 783 kr	849 436 kr	
Intäkt per år (allmänhet, exkl moms)	34 967 kr	16 880 kr		26 682 kr	31 558 kr	
Kostnadstäckning	3,8 %	3,7 %		3,1 %	3,7 %	
Intäkter per år (skolkort, ex moms)	124 814 kr	94 507 kr		221 177 kr	294 049 kr	
Kostnadstäckning inkl skolkort	17,2 %	24,4 %		28,9 %	38,3 %	
Kommentar						

Tabell 2. Trafikbokslut för linje 841 (Strängnäs – Läggesta – Södertälje)

Trafikbokslut		Sörmlands län			
Linjebeskrivning					
Allmän beskrivning och syfte					
Linjenummer	841	Typ	Regional Landsbygd		
Linjesträckning	Strängnäs-Läggesta-Södertälje				
Linjebeskrivning	Regional landsbygdslinje med begränsat utbud.				
Styrande parametrar	Arbetstider i Södertälje. Anslutande bussar i Läggesta från Mariefred, Stallarholmen och Åker.				
Finansiär	Landstinget				
Entreprenör	Bergkvarabuss				
Linjedata					
	M-F	L	S	Linjens längd i km (typvärde)	54,8
Antal turer/vintervecka	18	0	0	Produktion km/år	247 344
				Produktion tim/år	5 045
				Fordon	3
Statistik	2017	jan-juni 2016	2015	2014	
Antal resor (totalt)	39 635	23 160	40 481	28 604	
därav allmänheten	37 089	19 151	34 852	25 488	
Punktlighet	51%				
Ekonomi	2017	jan-juni 2016	2015	2014	
Kostnad per år (exkl moms)	6 177 709 kr	2 902 694 kr	5 770 160 kr	3 917 672 kr	
Intäkt per år (allmänhet, exkl moms)	1 064 527 kr	725 427 kr	1 297 823 kr	1 023 241 kr	
Kostnadstäckning	17,2 %	25,0 %	22,5 %	26,1 %	
Intäkter per år (skolkort, ex moms)	82 315 kr	115 897 kr	160 047 kr	83 089 kr	
Kostnadstäckning inkl skolkort	18,6 %	29,0 %	25,3 %	28,2 %	
Kommentar					

Bilaga 3. Resandestatistik 2017

Resandestatistik för linje 642 och linje 841 för 2017 redovisas.

Tabell 3. Antalet resenärer på linje 642 (Mariefred – Hedlandet)

Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
592	613	970	421	731	105	-	225	635	701	662	515

Totalt 2017
6 170

Tabell 4. Antalet valideringar på linje 841 (Strängnäs – Läggesta – Södertälje)

Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
3 282	3 252	3 931	3 069	3 396	2 734	1 820	3 213	3 916	4 045	4 010	2 967

Totalt 2017
39 635

Bilaga 4. Nuvarande tidtabeller

Tabell 5. Linje 642 (Mariefred – Hedlandet)

Uppdaterad 2017-11-21 15:36:36

642	Mariefred - Hedlandet	2017-12-10 – 2018-12-08
------------	------------------------------	-------------------------

Dagar:	M-F	M-F	M-F
Anmärkning:	S	S	S
Mariefred Bstn	13.38	14.50	
Mariefredsskolan	13.39	14.51	16.20
Läggesta Station	13.48	15.00	16.30
Hedlandet	13.53	15.05	16.35
Marsjön	14.08	15.20	16.50
Nygård	14.23	15.35	17.05

S) Körs kommunala grundskolors läsdagar

Uppdaterad 2017-11-21 15:36:36

642	Hedlandet - Mariefred	2017-12-10 – 2018-12-08
------------	------------------------------	-------------------------

Dagar:	M-F
Anmärkning:	S
Marsjön	07.10
Kvartinge	07.20
Dammkärr	07.28
Hedlandet	07.32
Läggesta Station	07.40
Mariefredsskolan	07.45
Mariefred Bstn	07.48

S) Körs kommunala grundskolors läsdagar

Tabell 6. Linje 841 (Strängnäs – Läggesta – Södertälje)

Uppdaterad 2017-11-21 15:36:59

841	Direktbuss: Strängnäs - Läggesta - Södertälje	2017-12-10 – 2018-12-08
------------	--	-------------------------

Dagar:	M-F	M-F	M-F	M-F	M-F	M-F	M-F	M-F	M-F
Anmärkning:									
Strängnäs Resecentrum	05.02	05.32	05.57	06.32	12.32	14.32	15.32	16.02	17.32
Polishuset	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Solberga Köpcentrum	05.09	05.39	06.04	06.39	12.39	14.39	15.39	16.09	17.39
Läggesta Station	05.26	05.56	06.21	06.56	12.56	14.56	15.56	16.26	17.56
Södertälje Hamn	05.56 ^a	06.26 ^a	06.51 ^a						
Södertälje stadshus	06.05 ^a	06.35 ^a	07.00 ^a	07.35 ^a	13.35 ^a	15.35 ^a	16.35 ^a	17.05 ^a	18.35 ^a
Köpmangatan	X	a	X	a	X	a	X	a	X
Astrabacken	06.10	06.40	07.05	07.40	13.40	15.40	16.40	17.10	18.40

a) Endast avstigande.

Uppdaterad 2017-11-21 15:36:59

841	Direktbuss: Södertälje - Läggesta - Strängnäs	2017-12-10 – 2018-12-08
------------	--	-------------------------

Dagar:	M-F	M-F	M-F	M-F	M-F	M-F	M-F	M-F	M-F
Anmärkning:									
Astrabacken	06.20	07.50	13.50	15.50	16.20	16.50	17.20	17.50	18.50
Köpmangatan	X	p	X	p	X	p	X	p	X
Södertälje Centrum	06.25 ^p	07.55 ^p	13.55 ^p	15.55 ^p	16.25 ^p	16.55 ^p	17.25 ^p	17.55 ^p	18.55 ^p
Södertälje Hamn				16.04 ^p	16.34 ^p	17.04 ^p	17.34 ^p		
Läggesta Station	07.04	08.34	14.34	16.34	17.04	17.34	18.04	18.34	19.34
Solberga Köpcentrum	07.12	08.42	14.42	16.42	17.12	17.42	18.12	18.42	19.42
Polishuset	07.16	08.46	14.46	16.46	17.16	17.46	18.16	18.46	19.46
Strängnäs Resecentrum	07.26	08.56	14.56	16.56	17.26	17.56	18.26	18.56	19.56

p) Endast påstigande.